

ਸਲਾਨਾ ਸਮੀਖਿਆ : ਸਾਲ 2017 ਦੌਰਾਨ ਖੇਡ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ

Posted On: 13 DEC 2017 6:25PM by PIB Chandigarh

Ministry of Youth Affairs and Sports

Year End Review: Achievements and Initiatives of the Department of Sports during 2017

ਯੂਵਾ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਖੇਡ ਮੰਤਰਾਲਾ

ਸਲਾਨਾ ਸਮੀਖਿਆ : ਸਾਲ 2017 ਦੌਰਾਨ ਖੇਡ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ

ਸਾਲ 2017 ਦੌਰਾਨ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ (ਯੂਵਾ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਖੇਡ ਮੰਤਰਾਲਾ) ਦੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਪਲੱਬਧੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ:

1. ਪੈਰਾ ਅਥਲੀਟਾਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ : ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਗਾਂਧੀਨਗਰ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 5 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪੈਰਾ ਅਥਲੀਟਾਂ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਪਹਿਲੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਲਈ 50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਤ ਬਜਟ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਪੈਰਾ ਅਥਲੀਟਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਏਸ਼ਿਆਈ, ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਅਤੇ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲੈ ਸਕਣਗੇ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਲਈ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲੈ ਸਕਣਗੇ। ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ ਅਥਲੀਟਾਂ ਲਈ ਹੋਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ :

1. ਇਨਡੋਰ ਹਾਲ (64ਮੀਟਰ X 42 ਮੀਟਰ) ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨ
2. ਆਸ਼ਰਮਿਤ ਹੋਸਟਲ (100 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲਾ) ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨ
3. ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਲਈ ਵੀਆਈਪੀ ਆਵਾਸ
4. ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਮੈਦਾਨ

2. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੈਕਸਿੰਗ ਅਕਾਦਮੀ :

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੈਕਸਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਬੈਕਸਿੰਗ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਖੇਡ ਅਥਾਰਟੀ ਦਰਮਿਆਨ 1 ਮਾਰਚ 2017 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਇਨਡੋਰ ਸਟੇਡੀਅਮ ਅਤੇ ਰੋਹਤਕ ਦੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਬੈਕਸਿੰਗ ਦੀ ਅਕਾਦਮੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਪੱਖੀ ਸਮਝੌਤਾ-ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ।

3. ਮਹਿਲਾ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ :

ਯੂਵਾ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਖੇਡ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 8 ਮਾਰਚ 2017 ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 'ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖੇਡ' ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਏਏਐੱਸ ਅਤੇ ਐੱਫਏ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਅਥਲੀਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ, ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੇਡ ਪੱਤਰਕਾਰ (ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ) ਸਹਿਤ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

4. 22ਵਾਂ ਏਸ਼ਿਆਈ ਅਥਲੈਟਿਕ ਮੁਕਾਬਲਾ, 2017 ਦਾ ਸਫਲ ਅਯੋਜਨ :

ਭਾਰਤ ਨੇ 6 ਤੋਂ 9 ਜੁਲਾਈ 2017 ਦਰਮਿਆਨ ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੇ ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਵਿੱਚ 22ਵੀਂ ਏਸ਼ਿਆਈ ਅਥਲੈਟਿਕ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ, 2017 ਦਾ ਸਫਲ ਆਯੋਜਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ, ਮੈਡਲ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ 29 ਮੈਡਲ (12 ਗੋਲਡ, 5 ਸਿਲਵਰ, 12 ਕਾਂਸੀ) ਜਿੱਤ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਚਿਹਾ।

5. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਮੈਰਾਥੋਨ : ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 6 ਅਗਸਤ, 2017 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ (ਨਿਜ਼ਾਮਪੁਰ ਪਿੰਡ) ਲਈ ਲਗਭਗ 15,000 ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਮੈਰਾਥੋਨ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਮੈਰਾਥੋਨ ਨਾਲ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੀ। ਅਜਿਹੇ ਖੇਡ ਆਯੋਜਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਅਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਕੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਣ।

6. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਡ : ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਡ ਮਹਾ ਉਤਸਵ ਨੂੰ 28 ਅਗਸਤ ਤੋਂ 3 ਅਗਸਤ ਦਰਮਿਆਨ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮਪੁਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਅਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਘਰੇਲੂ ਜਿਵੇਂ ਕੁਸ਼ਤੀ, ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਅਤੇ ਮਟਕਾ ਰੇਸ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਰੱਸਾਕਸ਼ੀ ਆਦਿ ਘਰੇਲੂ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰੀਤਤਾ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਉਮਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

7. ਖੇਡ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਲਈ ਪੋਰਟਲ : ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਇਨਡੋਰ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੁਵਾ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਲਈ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਮ ਵੈਂਕਈਆ ਨਾਇਡੂ ਨੇ 28 ਅਗਸਤ, 2017 ਨੂੰ ਖੇਡ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ (ਸੁਤੰਤਰ ਚਾਰਜ), ਅਰਜੁਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂਆਂ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਖੋਜਬੀਨ ਪੋਰਟਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਪੋਰਟਲ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਉਪਲੱਬਧੀਆਂ ਅੱਪਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਮੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਨਾਮਜ਼ਦ (Short listed) ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਖੇਡ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

8 ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦਰਮਿਆਨ ਭਾਗੀਦਾਰੀ : ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੈਲਕਾਮ ਟਰਨਬੁੱਲ ਦੀ ਭਾਰਤ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2017 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖੇਡ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਪੰਜ ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2017 ਨੂੰ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਨਾਲ ਚਾਰ ਖੇਤਰਾਂ - ਅਥਲੀਟਿਕਸ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਖੇਡ ਵਿਗਿਆਨ, ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਅਤੇ ਜਨ-ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ- ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ।

9. ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਪੰਨ ਸੰਚਾਲਨ ਕਮੇਟੀ : ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਜਨਵਰੀ 2017 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ - 2020 (ਟੋਕੀਓ), 2024 (ਪੈਰਿਸ) ਅਤੇ 2028 (ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਲਈ ਅਲਪ, ਮੱਧ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲੰਮੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗਠਿਤ ਓਲੰਪਿਕ ਟਾਸਕਫੋਰਸ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਪੰਨ ਸੰਚਾਲਨ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਗਠਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

10 ਅਭਿਨਵ ਬਿੰਦਰਾ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਸਟ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ : ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਬੰਗਲੁਰੂ ਦੇ ਪਾਦੂਕੋਣ-ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਸਪੋਰਟਸ ਐਕਸੀਲੈਂਸ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰਵਾਸ, ਫਿਟਨੈਸ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਖੇਡ ਵਿਗਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਅਭਿਨਵ ਬਿੰਦਰਾ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਸਟ ਨੂੰ 5 ਕਰੋੜ ਦੀ ਧਨ-ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਨਾਮ “ ਭਾਰਤੀ ਖੇਡ ਅਥਾਰਟੀ ਅਭਿਨਵ ਬਿੰਦਰਾ ਟਾਰਗੇਟਿੰਗ ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ ਸੈਂਟਰ” ਹੋਵੇਗਾ।

11 ਸੀਨੀਅਰ ਅਥਲੀਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨੇ 50,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਜ਼ੀਫਾ : ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਓਲੰਪਿਕ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਮਿਤੀ 15 ਸਤੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਟਾਰਗੇਟ ਓਲੰਪਿਕ ਪੋਡੀਅਮ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਚੁਣੇ ਸਾਰੇ ਅਥਲੀਟਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਦੌਰਾਨ ਜੇਬ ਖਰਚ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨੇ 50,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਜ਼ੀਫਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

12. ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਖੇਲੋ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਸਾਲ 2017-18 ਤੋਂ 2019-20 ਲਈ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਖੇਲੋ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ 1756 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਈਚਾਰਕ, ਆਰਥਿਕ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਹੈ। ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਖੇਲੋ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਖੇਡ, ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪਹਿਚਾਣ, ਉਤਮਤਾ ਲਈ ਕੋਚਿੰਗ, ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਖੇਡ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਸਮੇਤ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ।

13. "ਸਭ ਲਈ ਖੇਡਾਂ" ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ: ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਮਿਤੀ 26 ਸਤੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ "ਸਭ ਲਈ ਖੇਡਾਂ" ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ 80 ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਓਲੰਪਿਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ, ਭਾਰਤੀ ਖੇਡ ਅਥਾਰਟੀ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਆਬਜ਼ਰਵਰ ਆਫਿ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਰੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਕਈ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸਪੋਰਟਸ ਮਾਹਰਾਂ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਖੇਡ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਯੂਕੇ ਦੀ ਟੇਲੇਂਟਡ ਅਥਲੀਟ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਨੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਈਚਾਰਕ ਖੇਡਾਂ 'ਤੇ ਮੈਜਿਕ ਬੱਸ ਅਤੇ ਈਸ਼ਾ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਗ਼ੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਨ) ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

14. ਫੀਡੀ ਅੰਡਰ -17 ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦਾ ਸਫਲ ਸੰਚਾਲਨ

ਫੀਡੀ ਅੰਡਰ-17 ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ ਸਤਾਰਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਫਲ ਆਯੋਜਨ 6 ਤੋਂ 28 ਅਕਤੂਬਰ, 2017 ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਸਥਾਨ ਇਹ ਸਨ - ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਸਟੇਡੀਅਮ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਪੀਜੇਐੱਨ ਸਟੇਡੀਅਮ, ਫਟੋਰਦਾ- ਗੋਆ, ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਸਟੇਡੀਅਮ, ਕੋਚੀ, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਸਟੇਡੀਅਮ- ਗੁਹਾਟੀ, ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ ਯੂਥ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰੀੜਾਗਨ, ਸਾਲਟ ਲੇਕ- ਕੋਲਕਾਤਾ, ਡੀਵਾਈ ਪਾਟਿਲ ਸਟੇਡੀਅਮ, ਨਵੀਂ ਮੁੰਬਈ। ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੀਆਂ 24 ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰੀੜਾਗਨ, ਸਾਲਟ ਲੇਕ- ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿੱਚ 28 ਅਕਤੂਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਸਪੇਨ ਦਰਮਿਆਨ ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਫੀਡੀ ਅੰਡਰ-17 ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਜੇਤੂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

15. ਮਿਸ਼ਨ ਇਲੈਵਨ ਮਿਲੀਅਨ

ਮਿਸ਼ਨ ਇਲੈਵਨ ਮਿਲੀਅਨ ਫੁੱਟਬਾਲ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮਕਬੂਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫੀਫਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਟੀਚਾ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਲਈ 30 ਸਤੰਬਰ, 2017 ਤੱਕ 11 ਮਿਲੀਅਨ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ 12.55 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵੰਡੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਹੀ ਰਕਮ ਏਆਈਐੱਫਐੱਫ/ ਫੀਫਾ ਵੱਲੋਂ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ 11 ਮਿਲੀਅਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟਬਾਲ ਨੂੰ ਮਕਬੂਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ।

16. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਮਣੀਪੁਰ: ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਮਣੀਪੁਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 10 ਜੁਲਾਈ 2014 ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਬਜਟ ਭਾਸ਼ਣ (2014-15) ਵਿੱਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਇਹ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਲਾਗਤ ਲਗਭਗ 500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਖੇਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਾਰ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ: ਖੇਡ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਖੇਡ ਮੈਡੀਕਲ ਸਕੂਲ, ਖੇਡ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਸਕੂਲ, ਸਪੋਰਟਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਸਕੂਲ ਸਟੱਡੀਜ਼। ਚਾਰ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ 13 ਵਿਭਾਗ ਹੋਣਗੇ।

ਮਣੀਪੁਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਯੁਵਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਖੇਡ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਮਿਤੀ 29 ਦਸੰਬਰ, 2016 ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਇੰਫਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 325.90 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ-ਸਲਾਹਕਾਰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸਟੀਲਵਰਕਸ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਲਿਮਟਡ (ਐਚਐੱਸਸੀਐੱਲ) ਹੈ।

ਮਣੀਪੁਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1989 ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਿਲ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗੀ। ਬੀਪੀਈਐੱਸ ਅਤੇ ਬੀਐੱਸਸੀ (ਸਪੋਰਟਸ ਕੋਚਿੰਗ) ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਖੁਮਨ ਲੰਪਕ ਸਪੋਰਟਸ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦਾ ਹੈਡਕੁਆਰਟਰ ਹੈ, ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਗੇ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮਾਂ ਲਈ 60-60 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਲਈ 16 ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਓਐੱਸਡੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿੱਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

17. ਓਲੰਪਿਕ ਟਾਸਕ-ਫੋਰਸ (ਓਟੀਐੱਫ) ਜਨਵਰੀ 2017 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਗਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ - 2020 (ਟੋਕੀਓ), 2024 (ਪੈਰਿਸ) ਅਤੇ 2028 (ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਓਲੰਪਿਕ ਟਾਸਕ-ਫੋਰਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਟਾਸਕ-ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ, ਸਿਖਲਾਈ, ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। ਟਾਸਕ-ਫੋਰਸ ਨੇ ਅਗਸਤ, 2017 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਪੰਨ ਸੰਚਾਲਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ - ਚੇਅਰਮੈਨ (ਖੋਜਬੀਣ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ); ਭਾਰਤੀ ਓਲੰਪਿਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ (ਬਤੌਰ ਮੈਂਬਰ ਆਈਓਏ ਦੇ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਬਤੌਰ ਵਿਕਲਪਿਕ ਮੈਂਬਰ, ਆਈਓਏ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ; ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਔਬਜ਼ਰਵਰ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਰਗਰਮ ਖੇਡਾਂ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਤ ਅਥਲੀਟ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀ, ਚੰਗਾ ਹੋਣ ਜੇਕਰ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਐਸੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੋਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਓਲੰਪਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਚੰਗੇ ਆਸਾਰ ਰਹੇ ਹੋਣ; ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਖੇਡ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੋਚ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੋਚਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਨਾਲ ਉੱਚ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਇੱਕ ਖੇਡ ਵਿਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੇਡ ਚਿਕਿਤਸਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ (ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖੋਜਬੀਣ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ) ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਖੇਡ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਇੱਕ ਉੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਾਲਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ (ਜਿਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਖੋਜਬੀਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ); ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖੋਜਬੀਣ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ)। ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਪੰਨ ਕਮੇਟੀ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਮਾਹਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

*****

